

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Social

اجتماعی

<http://ir.mondediplo.com/article2052.html>

مشکل هویتی در عربستان

دختران جوان سعودی که مثل پسر ها لباس میپوشند

AMÉLIE LE RENARD

سپتامبر 2013

دختران دانشجوی در عربستان سعودی که تحت تاثیر سریال های تلویزیونی محلی و همچنین آمریکایی قرار گرفته اند ، بر خلاف جنسیت شان ، لباس های پسرانه میپوشند. آنها خود را « بویا » (۱) مینامند.

در عربستان انداختن زنجیر های بزرگ و یا آویزان کردن زینت آلات غیر متعارف مثل جمجمه ، پلاک هائی با نوشته های ناشایست و یا عکس هایی از شخصیت های معروف ، آویزان کردن حلقه در جاهای نامتعارف بدن مثل چانه یا دهان، بالای گوش ها، نزدیک ابروها و . . . مطلقا ممنوع است. این پیامی است که توسط « دفتر نظارت و ارشاد » (۲) بر روی دیوارهای غذاخوری و خوابگاه دختران دانشگاه ریاض در عربستان سعودی نصب شده است. این قوانین محدود کننده که در اکثر مواقع توسط دانشجویان نقض میشوند اغلب مدهایی مثل گوتیک (۳) ، امو (۴) و بویا که بین عده ی قلیلی از این دانشجویان رواج یافته است را هدف قرار میدهند. بویا ، واژه ای که از تولدش در عربستان مدت زمان زیادی سپری نشده است ، از کلمه ی انگلیسی BOY گرفته شده است که پسوند مونث ساز « الف » عربی به آن افزوده شده است. در بسیاری از کشورهای شبه جزیره عربستان ، دخترانی مشاهده می شوند که لباس های پسرانه می پوشند، یعنی لباس هایی که قسمت های زنانه ی بدنشان را پنهان میکند. آنها لباس های مردانه، شورت های فوتبال و یا سایر لباس های گشاد را جایگزین لباس های تنگ کرده اند و اغلب شالی برای مخفی کردن سینه هایشان به تن میکنند. البته این پوشش با پوشش اسلامی که مخصوص پنهان کردن قسمت های زنانه ی بدنشان است بدون اینکه در تشخیص جنسیت شان تردیدی ایجاد شود ، تفاوت دارد.

زنان یا دخترانی که معمولاً با صفت «بویا» از سایرین تفکیک میشوند، اغلب موهایی کوتاه و حلقه‌هایی در بالای گوش یا ابروی خود دارند. گروهی از آنها از عطرهای مردانه استفاده میکنند و حتی برخی شان برای خود اسم‌های مردانه انتخاب کرده‌اند. کسانی که من با آنها مصاحبه کرده‌ام برای معرفی کردن از نام فامیلی خود استفاده کردند. در طول مصاحبه، آنها خود را بویا معرفی میکنند، هویتی که در بستر آن سایت‌های اینترنتی گوناگون و صفحه‌های فیسبوک ایجاد شده است که این دختران در آنها به تبادل نظر، عکس و ویدئو می‌پردازند.

هرچند که مطبوعات سعودی و بحث‌های تلویزیونی این کشور اغلب با این پدیده همچون بیماری «مردگرایی» برخورد میکنند و علت آن را روابط احساسی میان دختران میدانند، اما خود این دختران آنرا یک «شیوه لباس پوشیدن» (استیل) می‌دانند.

زمانی که من با چند تن از این دانشجویان دختر که در بین آنها گروهی بویا هم وجود داشت صحبت میکردم، اغلبشان از سریال L word که به همراه زیرنویس عربی در شبکه‌ی مجازی قابل دانلود است حرف می‌زدند. این سریال که پخشش از سال ۲۰۰۴ آغاز شده است، ماجرای چند زن همجنس‌گرای ساکن لس‌آنجلس را حکایت میکند. بسیاری از این جوانان علاقه‌ی خود به یکی از بازیگران این سریال را ابراز کرده‌اند: شین مک‌کوچن که با موهای بلندش بیشترین ظاهر مردانه را در بین بازیگران سریال داشته و مبدل به یک مدل گشته است.

اما با وجود این مساله، جریان بویا تنها محدود به موجی وارد شده از ایالات متحده نمیشود. ظواهر هنجارشکنانه آن در ابعادی وسیع در شبه جزیره‌ی عربستان گسترده شده است. به همین ترتیب در سریال کویتی ادیل راه (۵) که برای اولین بار پخش آن در رمضان سال ۲۰۰۵ (اندکی پس از آغاز به پخش سریال L world آغاز شد، شوجون الحجیری (۶) نقش یک بویا را ایفا میکرد. این سریال که بین دختران سعودی طرفدارن فراوانی دارد، داستان خانواده‌ی کویتی را روایت میکرد که یکی از دخترانشان بویا بود. بسیاری از دختران بویا به این مساله اذعان کرده‌اند که این سریال‌ها آنها را تحت تاثیر قرار داده‌اند چرا که نه تنها به بررسی وضعیت آنها پرداخته‌اند بلکه توانستند نقطه‌ی آغازی باشند بر فعالیت این دختران در شبکه‌ی مجازی.

بسیاری از این دختران گرایش خود به جریان بویا را با تمایلشان به پسر بودن توجیه میکنند. پسر بودنی که برای آنها آزادی را به ارمغان می‌آورد (من می‌خواهم رانندگی کنم و دیگر از پوشیدن ابا - روپوش بلند - خسته شده‌ام). این دختران دیگر از حساب پس دادن به والدینشان و کسب اجازه برای خروج از خانه خسته شده‌اند چرا که والدینشان دائماً به آنها می‌گویند: «تو دختری! کی بیرون میری؟ کی بر می‌گردد؟». گروهی از این دختران از پوشاندن موهای خود در اماکن مختلط خودداری میکنند. (۷) و از پوشیدن اجباری ابا اظهار نارضایتی میکنند چرا که بدون آن میتوانند خود را شبیه پسر ها درست کنند. یکی از آنها می‌گوید که «زنان سعودی قانع شده‌اند که ضعیف هستند و برای حفاظت از خود نیاز به مردان دارند». گروهی می‌گویند که در دعوا کردن تردیدی به خود راه نمیدهند و گاهی در پردیس دانشگاه بین دختران درگیری ایجاد میشود. بعضی از آنها از بچگی دوست داشتند پسر باشند و برخی می‌گویند مدت کمی است به سمت جریان بویا کشیده شده‌اند، مخصوصاً از زمان دبیرستان و دانشگاه به بعد. حرف‌هایی که می‌زنند نه علت کارشان، که به نوعی توجیه آن است. «شیوه لباس پوشیدن» (استیل) همچنین گاهی همراه میشود با اعتراض به شکل غالب زنانگی، هرچند این به معنی وجود یک استراتژی از سوی کسانی که آن را دنبال می‌کنند، نیست.

«مشکل روحی»؟

هرچند که شخصیتی مثل شین در سریال L Word همزمان هم «متماثل به جنس مخالف» و هم «همجنس‌گرا» معرفی میشود، این ارتباط بین شناخت از خویش و جهت‌گیری جنسی به هیچ عنوان اجتناب‌ناپذیر نیست. به علاوه، عمل برقراری رابطه‌ی جنسی یا عاشقانه با همجنس خود، در عربستان سعودی، اگر در ملا عام نباشد، الزاماً به عنوان پایه‌ی هویت فردی تلقی نمیشود (برای مردان، این مساله به شدت سرکوب میشود). اکثر دختران بویایی که با من حرف زده‌اند به داشتن تجربه‌ی رابطه‌ی جنسی با دختران دیگر، بدون اینکه کسی به جز دوستان خیلی صمیمی، در جریان باشد، اعتراف کرده‌اند. سوزان، دختری ۱۹ ساله می‌گوید: «والدین من میدانند که من بویا هستم و برایم مشکل درست میکنند. من به آنها می‌گویم که شخصی معمولی هستم و تفاوتی بین ظاهر و باطنم وجود ندارد. مادرم ظاهراً را قبول دارد اما نمیداند که من همجنس‌گرا هستم. او می‌گوید که من تظاهر میکنم و مقصودم تفریح است و من هم جواب میدهم که این مساله به خاطر دختر

بودنم است». دختران دانشجو ، چه بویا باشند و چه نه ، از اصطلاحات مختلفی برای توصیف روابط و فعالیت های خود استفاده میکنند و من در جریان مصاحبه ای که با گروهی از آنها داشتم به این مساله پی بردم.

شکیلا میگوید : «از نظر من این مسئله در چارچوب آزادی های فردی است. من با همه می گردم اما نه با پسرها و نه با دخترها رابطه ندارم». . بدریا میگوید : «من قبلا با دختران رابطه داشتم اما دست از این کار کشیدم ، چون از نظر اسلام حرام است». نورا میگوید : «من اول با پسرها بیرون می رفتم و بعد با دخترها و باز دوباره با پسرها». هیچکس از این مسائل خبر ندارد وگرنه برای این دختران مشکل ایجاد میشود. شکیلا ادامه میدهد : «اما در واقع، دختران بسیار کمی هستند که نه از دختر ها خوششان می آید و نه از پسر ها و استریت (۸) هستند ، یعنی میتوانند بدون داشتن روابط عاشقانه ، زندگی خود را سر کنند». نورا با خنده میگوید : «نه شکیلا ، استریت کسانی هستند که به پسر ها تمایل دارند.»

تعبیر گوناگونی را میتوان از این واژه ی انگلیسی که در زبان عربی جا افتاده است برداشت کرد. کسانی که با آنها حرف زده ام تسلط بسیار کمی به زبان انگلیسی دارند. شکیلا خود را استریت میداند (واژه ای که معنای اصلیش میشود کسی که غریزه جنسی طبیعی دارد) یعنی اینکه نه رابطه ای با دختران دارد و نه پسران و احساسی هم به آن در خود احساس نمیکند. او این واژه را با معنای خاصی که در عربستان پیدا کرده ، جایی که داشتن روابط خارج ازدواج مطلقا ممنوع است ، استفاده میکند. نورا اما این واژه را در معنای صحیح آن ، یعنی جهت گیری های جنسی به کار میبرد. این لغت وارد شده از زبان انگلیسی بین نسل جوان رایج شده است. اندکی بعد ، نورا و بدریا به من توضیح میدهند که آنها همچنین از واژه ای قدیمی برای بیان دوستی های صمیمی هم استفاده میکنند که معنی دوست (خاویا) میدهد. براساس تعبیری دیگر ، این واژه از زمان قدیم بیانگر رابطه ی بین دو زن بوده است که از دوستی صمیمی هم فراتر میروند. استفاده از این واژه به زمان مادر بزرگ او برمیگردد.

در پردیس دانشگاه ، برخی از دختران در حالیکه دست به دست هم داده اند قدم می زنند و به تعبیر کسانی که با آنها مصاحبه کردم ، یکی از آنها بویا است با موهایی کوتاه ، معمولی و با مدلی پسرانه ، و دیگری دختریت معمولی با موهایی بلند و سشوار خورده. رفتار آنها آیا تجسمی است از روابط دوستانه معمولی و یا جنسی بین دو دختر ؟ رابطه ای که ننگ آور تلقی شده و از اینرو مخفی می شود. برخی از آنها ، و نه الزما همه شان ، خود را همجنس گرا معرفی می کنند.

۱ - Buva

۲ - bureau de l'unité de supervision et de guidance

۳ - ghotique

۴ - Emo

۵ - Adil Ruh

۶ - Shujun Al-Hajiri

۷ - در عربستان سعودی اجباری قانونی برای داشتن پوشش وجود ندارد ، اما نهاد حکومتی مذهبی در این زمینه فتوا صادر کرده است به طوری که در اماکن عمومی مختلط کمیته هایی برای مبارزه با فساد و گسترش پاکدامنی ایجاد شده اند که هدفشان مبارزه با تعرض به همه ی زنان و نه تنها بد حجابان است.

۸ - straight